

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR. 24-0016467	BIJLAGE(N)
CONTACTPERSOON S.A. Smith		CLUSTER Beleid	TELEFOONNUMMER (0174) 672 007	DATUM VERZONDEN 28 MAART 2024
ONDERWERP Afdoening motie Laaggeletterdheid				

Geachte raad,

Bij de raadsvergadering van 8 november 2023 heeft u de motie Laaggeletterdheid aangenomen. Met deze brief informeren wij u over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de motie.

Motie

In de motie wordt het college gevraagd om aan te geven hoe het op dit moment staat met het omlaag brengen van het percentage laaggeletterdheid in Westland en welke concrete stappen gezet kunnen worden om meer in te zetten op het omlaag brengen van het percentage laaggeletterdheid ofwel aan de Raad te berichten dat onder het aantal inwoners in Westland die laaggeletterd zijn te weinig animo is om daar verbetering in te brengen.

Afhandeling motie

Sinds 2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van laaggeletterdheid. Daaronder vallen de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van een aanpak waarin laaggeletterden worden gevonden en opgeleid. Laaggeletterdheid komt voor in alle lagen van de bevolking. Laaggeletterden vormen daarom een dynamische doelgroep, bestaande uit jongeren, ouderen, Nederlanders en inwoners met een migratieachtergrond, werkend en niet-werkend. Bij de aanpak van laaggeletterdheid gaat het om het verwerven van taal-, reken-, en digitale vaardigheden. Deze zogenaamde basisvaardigheden zijn een middel zijn om inwoners naar vermogen duurzaam mee te laten doen in de samenleving.

Versterken samenwerkingsstructuur

In de afgelopen periode zijn diverse stappen gezet om het aantal laaggeletterden in Westland omlaag te brengen. De aanpak van laaggeletterdheid is een zaak van lange adem en kan niet alleen door de gemeente worden uitgevoerd. In 2021 is daarom een convenant afgesloten met de Westlandse taalnetwerkpartners Vitis Welzijn, Patijnenburg, Vluchtelingenwerk Westland, Stichting Lezen en Schrijven, de Taal+ school/Doe Weer Mee! en Bibliotheek/Taalhuis Westland.

Actielijnen

Met de partners is een aanpak afgesproken die zich richt op 4 actielijnen.

1. Vinden van potentiële laaggeletterden.
2. Bespreekbaar maken van laaggeletterdheid en het toe leiden naar activiteiten.
3. Voorkomen van laaggeletterdheid.
4. Opleiden en ondersteunen van laaggeletterden.

Specifieke aandachtsgroepen

Laaggeletterdheid komt voor in alle lagen van de bevolking. Laaggeletterden vormen daarom een dynamische doelgroep, bestaande uit jongeren, ouderen, Nederlanders en Nederlanders met een migratieachtergrond, werkend en niet-werkend. Wij richten ons al deze doelgroepen. Aan een onderstaande groepen besteden we extra aandacht.

1. Westlanders met Nederlands als moedertaal (NT1)

Meer dan de helft van de laaggeletterden in Nederland is Nederlandstalig, heeft in Nederland (basis)onderwijs gevolgd en heeft in meer of mindere mate moeite met lezen, schrijven en andere basisvaardigheden. De doelgroep NT1 vraagt daarom een andere aanpak en benadering dan bijvoorbeeld NT2'ers. Niet alleen bij werving en activering, maar ook in de methodisch-didactische aanpak van het leerproces, waarbij het schoolverleden en schaamte een rol spelen. In de praktijk blijkt dat een camouflage-aanpak beter werkt bij deze doelgroep. Een camouflage-aanpak is een aanbod dat laaggeletterden aantrekt omdat het niet direct gericht is op taal. Voorbeelden zijn een financieel café, een what's app- of computertraining. Onderdeel van deze aanpak is dat deelnemers inzicht krijgen in hun taalvaardigheid en de beschikbare ondersteunings- en opleidingsmogelijkheden.

2. Ouders van (jonge) kinderen

Als ouders minder taalvaardig zijn, is de kans groter dat kinderen een taalachterstand hebben of oplopen. Daarnaast kan de ouder, door de eigen beperkte taalvaardigheid en digitale vaardigheden, een minder grote rol vervullen in de algehele ontwikkeling van een kind. Of het nu gaat om samen huiswerk maken, gezamenlijk een boek lezen, leuke dingen ondernemen of contacten met instellingen en instanties. Bijkomend probleem is dat deze ouders vaak onvoldoende tijd hebben of ervaren om zichzelf te ontwikkelen naast de tijd die de opvoeding van de kinderen in beslag neemt. Mede omdat bij hen relatief vaak sprake is van multi problematiek. Om deze doelgroep te bereiken en ondersteunen werken we in het kader van de Lokaal Educatie Agenda (LEA) nauw samen met de kinderopvang en het onderwijs. In 2023 is bijvoorbeeld in Maasdijk gestart met een traject gericht op het vergroten van ouderparticipatie in combinatie met taalondersteuning voor NT1-ouders. Als onderdeel van dit traject worden workshops 'Herkennen en Doorverwijzen' aan docententeams gegeven.

3. Werkenden

Hoewel laaggeletterdheid deelname in de maatschappij vaak in de weg staat, hebben de meeste laaggeletterden gewoon betaald werk. Het is moeilijk hen te vinden en/of te herkennen, omdat ze op het oog gewoon functioneren. Zo heeft een aanzienlijk deel van de laaggeletterden in Westland een baan, waardoor het moeilijker is om hen te overtuigen van het nut van een cursus, omdat ze het zelf lang niet altijd ervaren als een probleem. Dat neemt niet weg dat we ook aandacht voor deze groep willen hebben, omdat zij, in veel gevallen, een meer kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt net als veel laaggeletterden kwetsbaarder zijn ten aanzien van geld, gezondheid, opvoeding en vrije tijd. Het afgelopen jaar hebben we daarom ingezet op "Taal op de werkvloer". In 2023 is een bijeenkomst georganiseerd voor Westlandse ondernemers. Daaruit bleek, dat het onderwerp leeft. Westlandse ondernemers onderkennen de noodzaak om te investeren in de aanpak van laaggeletterdheid. In de komende periode wordt daarom in samenwerking met de Taalnet-werkpartners een werkgeversaanpak ontwikkeld.

Vergroten kennis en bewustwording

In de praktijk blijkt dat veel professionals en vrijwilligers niet beschikken over kennis en vaardigheden om laaggeletterdheid te herkennen en als ze dat wel doen vaak niet weten welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn voor laaggeletterden. Vanuit het Taalnetwerk wordt daarom ingezet op het geven van voorlichtingen en workshops 'Herkennen en Doorverwijzen'. In 2023 zijn 209 personen getraind. In 2024 wordt deze workshop doorontwikkeld met extra aandacht voor boring in de werkprocessen bij onder andere gemeentelijke afdelingen, bedrijven en maatschappelijk instellingen. Bewustwording en bekendheid met de ondersteuningsmogelijkheden is belangrijk voor professionals maar ook voor de sociale schil om de laaggeletterde heen. Om de bewustwording over laaggeletterdheid en de bekendheid met het beschikbare opleidings- en ondersteuningsaanbod te vergroten wordt in 2024 in samenwerking met de netwerkpartners een communicatieplan opgesteld en uitgerold.

Cursusaanbod

Binnen de volwasseneneducatie wordt onderscheid gemaakt tussen formeel en non-formeel onderwijs. Formeel onderwijs wordt meestal aangeboden door een Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) of een taalaanbieder. Dit onderwijs wordt uitgevoerd door professionele docenten. Het doel van dit onderwijs is niveauverhoging, vaak met toeleiding naar een diploma of een certificaat. De gemeente ontvangt jaarlijks een specifieke uitkering van het Rijk waarmee opleidingstrajecten worden ingekocht bij de Taal+ school van ROC Mondriaan. Laaggeletterde inwoners kunnen hier terecht voor alfabetiseringscursussen, opleidingen Nederlands als eerste taal (NT1), Nederlands als tweede taal (NT2), rekenen en digitale vaardigheden. De school heeft een vestiging in het Lentiz gebouw in Naaldwijk en maakt daarnaast ook gebruik van bibliotheek locaties in een aantal kernen.

Non-formeel leren is niet gericht op het behalen van een erkend diploma of certificaat. Denk bijvoorbeeld aan cursussen in een bibliotheek of buurthuis. In Westland wordt het aanbod verzorgd door het Taalhuis van bibliotheek Westland. Het aanbod bestaat uit diverse kortdurende cursussen taal, rekenen en digitale vaardigheden. De cursussen worden veelal verzorgd door hiervoor door de bibliotheek opgeleide vrijwilligers. Via deze laagdrempelige cursussen stromen veel deelnemers vaak door naar een opleidingstraject bij de Taal+ school. Laaggeletterde inwoners kunnen voor informatie over de opleidingsmogelijkheden terecht bij de Taalbalies van de bibliotheek vestigingen in de kernen Naaldwijk, 's-Gravenzande, Monster en Wateringen.

Stijgende deelname cijfers

Het aantal deelnemers aan zowel de formele als de non formele educatie laat een stijgende lijn zien. De cijfers wijzen uit dat er vraag is naar het cursusaanbod en de beschikbare ondersteuning. We zijn op de goede weg maar de aanpak van laaggeletterdheid is een zaak van lange adem. Op dit moment kan dan ook nog niet aangegeven worden in welke mate de aanpak tot een verlaging van het percentage laaggeletterden heeft geleid.

Deelname cijfers formele educatie Taal+ school Mondriaan Onderwijsgroep	2021	2022	2023
Aantal deelnemers	266	321	421

Deelname cijfers non formele educatie Bibliotheek/Taalhuis Westland	2021	2022	2023
Aantal deelnemers	222	310	365

Wij beschouwen de motie hiermee als afgedaan.

Wij vertrouwen u erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A blue ink signature of W.L.M. Weerts, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

W.L.M. Weerts

A blue ink signature of B.R. Arends, featuring a large, stylized 'A' and a long horizontal stroke.

B.R. Arends